

**Videnscenter på Ældreområdet
Elektronisk Nyhedsbrev
FOREBYGGELSE NR. 47
Juni 2006**

FRA LÆSERNE

Kan visitatorer også lave forebyggende hjemmebesøg? – en kommentar

NYHEDER

Syv forslag fra KL til styrket forebyggelse

Nyhedsbreve fra Daisy projektet

Tidlige forebyggende hjemmebesøg til etniske borgere

12 mio. kan søges til aktiviteter for 'etniske ældre'

435,9 mio. uddelt til bedre hjemmehjælp

Psykiske problemer hos mænd

Ny Helse-direktør – og ny direktør i Styrelsen

Formandsskifte i Sammenslutningen af Ældreråd i Danmark

Psykiske problemer hos mænd

KURSER OG KONFERENCER

Temadag om småtspisende ældre

KL's ældrekonference 2006

Kursus i sundhedsfremme og forebyggelse

Konference om "Livsstilssygdomme"

Forskningskonference om hjælpemidler

Ældrepedagogisk konference i Lillehammer

FORSKNING OG UDVIKLING

Undersøgelse af maden på landets plejehjem

Risikofaktors betydning for sundheden

Patientstøtter

Kan visitatorer også lave forebyggende hjemmebesøg? – en kommentar

Hej Margit.

Jeg har læst dit indlæg i det seneste nyhedsbrev fra Videnscenter på Ældreområdet. Hermed min kommentar:

Jeg har udført forebyggende hjemmebesøg siden 1996, hvor besøgsarbejdet begyndte i Hobro Kommune - et arbejde som jeg stadig er meget glad for. Jeg er sygeplejerske og har i en del år før mit nuværende, arbejdet fortrinsvis med "den syge del" borgerne, som hjemmesygeplejerske. Da jeg i sin tid begyndte som forebygger, havde jeg vist også en forestilling om, at de fleste ældre "havde hjælp behov" og så derfor på dem gennem disse briller.

Gennem besøgsarbejdet lærte jeg heldigvis hurtigt noget andet.....! Et af mine første besøg var hos en 90 årig dame, som jeg igennem "mine første briller" hurtigt kunne se havde brug for diverse hjælpeforanstaltninger, men det ønskede hun ikke. Det vigtigste for hende (og for de fleste andre, har jeg senere fundet ud af) var derimod at bevare evnen til at kunne klare sig selv / bevare sin frihed til at kunne forme sin egen hverdag, hvilket så var det, vi måtte tage fat på.

Det var netop her min verden som forebygger begyndte - i motivationsskabende samtaler med ældre, hvor vi taler om livet, helbred og sundhed uden samtaleens indhold skal munde ud i et "ja" eller "nej" til en bevilling. I samtaleens forløb orienteres den ældre efter behov om støttemuligheder - også om praktisk og personlig hjælp, hvis det er relevant. Det er faktisk ikke ret tit borger direkte ønsker at tale om praktisk og personlig hjælp, men jeg sender nok ej heller signal til det. Jeg tror det oftere ville finde sted, hvis jeg også var visitator og borger forbandt mig med den funktion.

Sagt på en anden måde: Visitator kommer ind til borger ad problematikens dør (visitator kommer normalt kun, når der er opstået et problem / besøget er pålagt) - forebyggere kommer ind ad hverdagslivets dør (man er ønsket, ellers kunne borger frasige sig besøget). Jeg synes det er problematisk både for borger og besøgsperson, når man både er forebygger og visitator. Noget andet er - jeg har hørt det fra en del, som har en delt funktion - at det forebyggende arbejdet ofte bliver nedprioriteret i forhold til visitationen.

Margit, du omtaler også visitatorernes gode uddannelse. I forbindelse med forebyggende hjemmebesøg er rigtigt, at det er meget væsentligt med en god uddannelse, hvilket der nu også er dokumentation for via den undersøgelse bl.a. Mikkel Vass har lavet. Men det er også vigtigt at have en bred viden om ting, man ikke altid kan uddanne sig til.

Venlig hilsen
forebyggende medarbejder
Jette Skovsager
sygeplejerske
Sundhedscentret

Hobro Kommune

Mail: jks.sundhedscentret@hobrokom.dk

Tlf.: 96 57 67 58 man og onsdag kl 13 - 13.45

Syv forslag fra KL til styrket forebyggelse

I et KL-program for folkesundhed foreslår KL, at der allerede fra i år sættes en vifte af forebyggende initiativer i gang, så kommunerne *"får fat om forebyggelsen fra starten"*. Programmet, der kommer samtidig med, at forhandlingerne om kommunernes økonomi 2007 er gået i gang, indeholder syv indsatsområder:

- Højere prioritering af den forebyggende indsats med initiativer over for forskellige målgrupper,
- mere forebyggelse i praksissektoren og tættere dialog med praktiserende læger om kommunernes indsats,
- bedre sammenhæng i indsatsen for kroniske patienter, blandt andet ved udvikling af såkaldt patientrettet forebyggelse og faglige forløbskrivelser for udvalgte grupper,
- styrkelse af viden og forskning gennem samarbejde med relevante forskningsinstitutioner,
- sundhed i de kommunale institutioner og tilbud,
- fokus på de kommunale arbejdspladser sundhedsindsats
- evaluering af de eksisterende kommunale sundhedsordninger.

KL skriver i programmet, at *"den nye forebyggelsesopgave skal løses med udgangspunkt i den enkelte borger. Det gælder både i udviklingen af nye sundhedstilbud og i dialogen med borgerne om den forebyggende indsats"*.

Og videre, at mens indsatsen i de behandlende tilbud bevæger sig imod standardisering og specialisering, skal de forebyggende og opfølgende sundhedstilbud i kommunerne tilpasses den enkelte borgers behov. Det fremhæves, at folkesundheden både er afhængig af arbejds- og levevilkår, af aktuelle sundhedstilbud og af borgerens beslutning om egen livsstil, og der efterlyses mere viden om, hvilke indsatser der gør en forskel.

Programmet (7 sider) kan downloades på <http://www.kl.dk/361594/>

Kilde: <http://www.folkesundhed.dk> <<http://www.folkesundhed.dk/>> og KL Nyheder 30. maj 2006

Nyhedsbreve fra Daisy projektet

Det er nu muligt at tilmelde sig et NYHEDSBREV med resultaterne fra "Daisy" projektet, som er et stort dansk forskningsprojekt om demens. I projektet undersøges, hvorledes man kan forbedre støtten til mennesker med demens i tidlig fase og deres pårørende. Projektet strækker sig over flere år, men allerede nu kan man få information om resultater fra de første delprojekter. Nyhedsbrevet vil udkomme frem til sommeren 2008.

Tilmelding til nyhedsbrev kan ske på

<http://daisy.servicestyrelsen.dk/default.asp?id=140390>

Kilde: SUFO - Landsforeningen af Sundhedsfremmende og Forebyggende hjemmebesøg <http://www.sufo.dk> <<http://www.sufo.dk/>>

Tidlige forebyggende hjemmebesøg til etniske borgere

Roskilde Kommune har deltaget i et projekt med tidlige forebyggende hjemmebesøg til ældre etniske borgere. Projektet var igangsat af Socialministeriet og blev gennemført af KL i samarbejde med 5-6 kommuner.

Ifølge KL peger flere undersøgelser om ældre, etniske borgere på tidlig aldring, begrænset netværk og ensomhedsproblemer. Gennem projektet skulle det afprøves, om tidlige, forebyggende hjemmebesøg kunne bruges som metode/værktøj til at øge forståelsen for egenomsorg og kendskab til dansk ældresektor med de tilbud, der findes. Samtidigt indsamles viden om etniske borgeres livssituation, behov og ønsker.

I Roskilde Kommune valgte man at målrette projektet til tyrkiske kvinder i alderen 60-71 år, og man besøgte i alt ti kvinder med genbesøg hos seks af disse. KL havde udarbejdet en samtaleguide med en række temaer som netværk, kontakt til andre, helbred/ sundhed, syn på et godt liv, transportmuligheder, behov for hjælp m.m. , men denne viste sig vanskelig at bruge. Den forebyggende medarbejder brugte familien som tolk, og fik hjælp til oversættelser af breve m.v. fra det lokale integrationsråd.

Selvom ingen af de tyrkiske kvinder betegnede sig som raske eller rørige, havde de i stort omfang klaret sig med hjælp fra familien og ønskede fortsat dette. Deres kendskab til kommunens tilbud om hjemmehjælp, træning og aktivitet på lokalcentre og frivillige var generelt sparsom, og det viste sig vanskeligt at introducere livsstilsændringer, med fokus på motion og vægttab. Blandt ønsker og forslag fra de tyrkiske kvinder og deres familier var åben rådgivning, for eksempel hvert kvartal, oprettelse

af klub eller mødested i lokalområdet for tyrkiske kvinder, etniske plejehjem og skriftlige vejledninger på tyrkisk om økonomiske muligheder og rettigheder.

KL's udsagn om tidlig aldring bekræftes, og nogle, men langt fra alle, har begrænset netværk og føler ensomhed. KL udarbejder en rapport om alle projekterne i løbet af dette år.

Yderligere information: Lone Bennicke, <mailto:loneb@roskildekom.dk>

12 mio. kan søges til aktiviteter for 'etniske ældre'

Servicestyrelsen udbyder en pulje penge til styrket indsats for ældre med anden etnisk baggrund end dansk. Det er en gruppe ældre borgere, der forventes at blive tre-doblet over de næste årtier, og som er dårligere stillet end danske ældre. Disse ældre kommer ifølge socialminister Eva Kjer Hansen *"mere sjældent på ældrecentre og benytter sig kun i begrænset omfang af de kommunale myndigheders tilbud om pleje og omsorg"*. De udgør en overset gruppe ældre borgere med behov for en forebyggende indsats.

Til puljen, der skal understøtte arbejdet med at udvikle aktiviteter og tilbud specifikt målrettet etniske ældre og deres særlige behov, er der i perioden 2006-2008 afsat 12,0 mio. kr.

Ansøgere kan være kommunale myndigheder, sammenlægningskommuner, offentlige og private leverandører, herunder institutioner, private organisationer, herunder etniske minoriteter m.fl.

Ansøgningsfrist den 31. august 2006

Ansøgningsmateriale kan hentes på <http://www.servicestyrelsen.dk/ældre> <<http://www.servicestyrelsen.dk/%BEldre>> under puljer eller på <http://www.social.dk> <<http://www.social.dk/>>

435,9 mio. uddelt til bedre hjemmehjælp

Landets kommuner har kunnet søge penge til forbedring af hjemmehjælpen fra aftalen om Finansloven 2006. Puljepengene er nu fordelt med 106,9 millioner kroner til øget aktivitet, 317,7 millioner kroner til digitalisering og 11,3 millioner kroner til øget fleksibilitet og valgfrihed. De fleste har valgt at søge til fælles projekter med deres nye kommunale samarbejdspartnere.

" Med de ekstra midler er jeg sikker på, at mange ældre vil mærke, at deres kommune øger aktiviteten. Nogle i form af en ekstra omgang hovedrengøring, andre i form af tid til psykisk pleje og omsorg - alt efter hvordan kommunerne har vurderet behovet", siger socialminister Eva Kjer Hansen, der også ser positive perspektiver i kommunernes satsning på digitalisering og på at give borgerne bedre viden om, hvordan de kan udnytte det rum for fleksibilitet, der rent faktisk eksisterer.

En oversigt over projekterne kan ses på <http://www.social.dk>
<<http://www.social.dk/>>

Mere information kan fås hos: Pressesekretær Søren Gregersen, tlf: 40 70 69 01 eller fuldmægtig Cathrine Lindberg Bak, Ældreenheden, tlf.: 33 92 44 51

Psykiske problemer hos mænd

De fleste mænd har svært ved at bede om hjælp til psykiske problemer, også ved stress eller kriser. Og mænd viser depressioner mere inddirekte end kvinder. Derfor bør praktiserende læger og andet sundhedspersonale være opmærksomme på de særlige symptomer på depression, der optræder hyppigere hos mænd end hos kvinder. Disse budskaber er at finde i en pjece, der blev udgivet i forbindelse med den netop afholdte *Men's Health Week*.

Pjecen "*Mænd har også psykiske problemer*" er udgivet af Sundhedsstyrelsen i samarbejde med Rigshospitalet, Psykiatrifonden, psykiatrisk overlæge Merete Nordentoft og Selskab for Mænds Sundhed. Yderligere materiale fra Men's Health Week på <http://www.sundmand.dk>
<<http://www.sundmand.dk/>>

Kilde: [folkesundhed.dk](http://www.folkesundhed.dk) - nyhedsbrev <<http://www.folkesundhed.dk/>> d. 16. juni 2006

Ny Helse-direktør – og ny direktør i Styrelsen

Den 1. august får Familiens Lægemagasin Helse, ny direktør. Det bliver cand.jur. Leif Sondrup, som har været ansvarlig for etablering af Styrelsen for Social Service – kaldet Servicestyrelsen. Det er Leif Sondrups ambition, at "*Helse skal udvikle sin position markant som livsstils- og sundhedsmagasin med aktiviteter godt placeret i forhold til kommunalreformen, hvor kommunerne får større ansvar for forebyggelse, sammenhængende patientforløb, rehabilitering m.v.*"

Ny direktør i Styrelsen for Specialrådgivning og Social Service i Odense

bliver cand.rer.soc. Palle Lund, som kommer fra en stilling som amtsdirektør i Vejle Amt.

Kilde: Helse, juni 2006 & <http://www.servicestyrelsen.dk>

Formandsskifte i Sammenslutningen af Ældreråd i Danmark

Sammenslutningen af Ældreråd i Danmark har valgt Kirsten Feld som ny formand. Kirsten Feld er medlem af Ældreforum og sidder som formand for ældrerådet i såvel Roskilde som Ny-Roskilde Kommune.

Se mere på <http://www.aeldreraadssammenslutningen.dk>
<<http://www.aeldreraadssammenslutningen.dk/>>

Kilde: Sekretariatsleder Marianne Lundsgaard, telefon 3877 0737

Temadag om småtspisende ældre

Foreningen af kliniske diætister og ERFA-gruppen for ernæring til ældre inviterer til en temadag kaldet "Det tynde topmøde". problemstillingen er, at en høj andel af ældre i hjemmeplejen og på plejehjemmene er i dårlig ernæringstilstand.

Dagen afholdes den 18. september kl. 9-16 i Odense på Kongrescentret, Ørbækvej 350.

Professor dr.med. Poul Riis er leder af dagens program, der rummer indlæg fra steder, hvor man gør en indsats for at rette op på problematikken. Blandt andet plejehjemmet Lotte, Københavns Kommunes Kostsekretariat, Det Dansk Madhus, Århus Kommune og Bakkegården i Gladsaxe. Også antropolog Jens Kofoed medvirker med et indlæg om mødet med afhængigheden.

Pris: 900 kr.

*Program og tilmelding (senest 15. juli) på <http://www.diaetist.dk>
<<http://www.diaetist.dk/>>*

Yderligere oplysninger: Ginny Rhodes <mailto:gr@diaetist.dk>

KL's ældrekonference 2006

Mandag den 25. september kl. 9-16 holder KL sin årlige ældrekonference på Hotel Nyborg Strand. Formiddagen har tema om kvalitet på ældreområdet, de svageste ældre og visitation til plejeboliger. Om eftermiddagen er der seminarer blandt andet om genoptræningsindsatsen,

specialisering eller tværfaglighed og medicin håndtering.

Yderligere oplysning og tilmelding: <http://www.kl.dk> <<http://www.kl.dk/>>

Kursus i sundhedsfremme og forebyggelse

Den 24.-26. september afholdes kursus på Den Kommunale Højskole i Grenå "for de, som skal være med til at løfte de nye, kommunale sundhedsfremme- og forebyggelsesopgaver". Kurset har input om lovgivning, om centrale begreber på forebyggelsesområdet, om dokumentation og om økonomiske og organisatoriske udfordringer. Kurset arrangeres af KL i samarbejde med COK - Den Kommunale Højskole i Grenå. Pris: 5.130 kr.

Se mere på <http://www.kl.dk/363258>

Konference om "Livsstilssygdomme"

Teknologisk Institut gentager konferencen "Livsstilssygdomme – nye veje til behandling den 28. – 29. september i Taastrup og den 2. og 3. november i Århus. Konferencen har fokus på, hvordan man optimerer behandling og rådgivning af patienten, så den opleves sammenhængende og meningsfuld. Det gælder uanset, om den foregår hos egen læge, hos psykologen, diætisten eller fysioterapeuten. Dirigent og indleder er Forsknings- og centerleder Hanne Tønnesen, overlæge dr.med. på Bispebjerg Hospital.
Pris: 4.990 + moms

Program og tilmelding: <http://www.konferencer.teknologisk.dk/>
<<http://www.konferencer.teknologisk.dk/>>

Forskningskonference om hjælpemidler

Den 14. december holder Hjælpemiddelinstitutionen for anden gang en forskningskonference, denne gang med fokus på mobilitetshjælpemidler. Der er indlæg fra USA, Sverige, Norge og Danmark om bevilling af kørestole, om reduktion af antallet af ulykker med kørestole og om brugertilfredshed. Fra Linköpings Universitet i Sverige gives indlæg om, at rollatorer og kørestole betaler sig.
Dagen efter, den 15. december, iværksættes et symposium, hvor forskere og udviklere fremlægger projekter, som diskuteres. Formålet er at

stimulere til forsknings- og udviklingsarbejde på hjælpemiddelområdet.

Målgruppen er ledere og praktikere, der interesserer sig for forskningsbaseret hjælpemiddelformidling og forskere med interesse i området. Konference og symposium foregår i Taastrup. Pris for konferencen: 850 kr. og for symposiet: 300 kr.

Program og tilmelding: <http://www.hmi.dk> <<http://www.hmi.dk/>>
Yderligere oplysning: Lilly Jensen <mailto:lje@hmi.dk> eller Åse Brandt <mailto:aab@hmi.dk> eller telefon 8741 2407

Ældrepædagogisk konference i Lillehammer

Den 22.-23. marts 2007 afholdes den fjerde ældrepædagogiske konference i Lillehammer, Norge. Konferencesekretariatet indkalder abstracts fra forskning og projekter, som man ønsker at præsentere på konferencen.

Yderligere oplysninger: <http://www.sell.hil.no/4eldreped>

Undersøgelse af maden på landets plejehjem

I en undersøgelse, som socialminister Eva Kjer Hansen har fået lavet af maden på landets plejehjem, viser det sig, at 60% af de ældre er undervægtige, og at kun to ud af tre kommuner, har fået lavet en egentlig kostpolitik. "Det er ikke godt nok", fastslår Eva Kjer Hansen, som nu vil opfordre landets kommuner til at læse rapporten.

Undersøgelsen peger på, at man fokuserer mere på produktionen af mad og ikke på alle aspekter af madservicen. De ældre spiser mere, hvis rammerne er i orden, og derfor skal kommunerne også have fokus på anretningen, på serveringen og den sociale sammenhæng. Rapporten kan downloades på

http://www.social.dk/tvaergaaende_indgange/nyhedscenter/Nyhedsarkiv/2006/SM/sm_madservice.html

Kilder: <http://www.social.dk> <<http://www.social.dk/>> & Politiken d. 24. april 2006

Risikofaktorerens betydning for sundheden

'Ugens tal for folkesundhed' har lavet en samlet opgørelse over danskernes levevis. I rapporten præsenteres for første gang en samlet, bred beskrivelse og analyse af udvalgte risikofaktorerens betydning for dødelighed, indlæggelser, sygefravær, førtidspensioner og mange andre helbredsmaal i Danmark.

Rapporten hedder: *Risikofaktorer og folkesundhed i Danmark*, og kan downloades her: http://www.si-folkesundhed.dk/Ugens%20tal%20for%20folkesundhed/Ugens%20tal/25_2006.aspx

Patientstøtter

I en ny rapport fra Gerontologisk Institut sættes der fokus på frivilligt socialt arbejde, som udføres på sygehusafdelinger.

Rapporten beskriver resultaterne fra et kvalitativt, eksplorativt studie af frivillige patientstøtter. Der ses nærmere på deres aktiviteter, deres nytte, deres eget udbytte og de organisatoriske og institutionelle rammer, som de virker inden for. Studiet viser, at patientstøtter overvejende samtaler, holder i hånd og hjælper med praktiske småting. I mindre omfang går de tur med patienter og henter ting i kiosken.

Patientstøtterne giver patienterne adspredelse, opmuntring, tiltrængt trøst, og for langtidsindlagte noget at se frem. For de pårørende er patientstøtter en aflastning, og for personalet er de en beroligende faktor.

Jesper Wégens. 'Patientstøtter. Frivillige på professionel grund' er nr. 11 i Skriftserien fra Gerontologisk Institut; 2006. Købes via <http://www.geroinst.dk> <<http://www.geroinst.dk/>> eller telefon 3940 1010

Kilde: *Forskningsnyt nr. 9 – <http://www.aeldreviden.dk/e.nyheder/e.forskning/nyeste.forskning.html>*